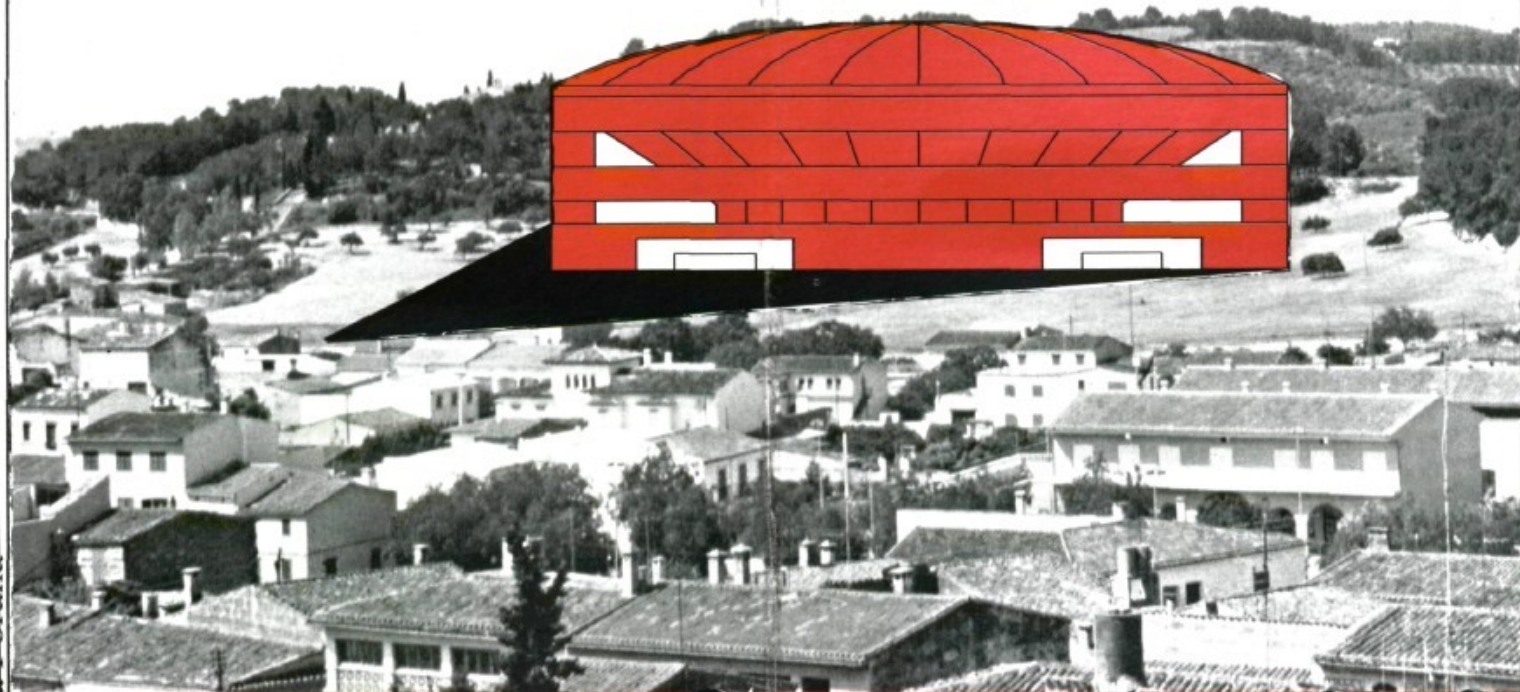

Mel i Sucre

Obra Cultural Balear - Sant Joan

Juny / 1996 - núm. 192

A l'Ajuntament, volen

destruir Consolació?

MEL I SUCRE. Juny, núm. 192. Butlletí informatiu de l'Obra Cultural Balear a Sant Joan.

Local social: carrer de Ramon Llull, 48. 07240 Sant Joan (Mallorca).

Consell de redacció: Guillem Florit, Joan Sastre, Joan Font, Joan Moratinos, Miquel Company.

Tirada actual: 500 exemplars.

Disseny de la capçalera: Jaume Falconer

Coberta i contracoberta: Consolació en perill

Dipòsit legal: PM. 49/1983

Els articles publicats a la revista expressen únicament l'opinió dels seus autors.

Els articles originals s'han d'entregar abans de dia 18 del mes en curs.

Nota: S'adverteix als possibles lectors de *Mel i sucre* que aquesta revista, amb els seus escrits i comentaris, pot ferir la sensibilitat dels esperits no acostumats.

EN AQUEST NÚMERO HI TROBAREU

- Notícies locals
- Fotos d'antany, per G. Sánchez
- ? 04, per Falconer
- Cop d'estat al Consolat de Mar, per J. Font
- Ajuntament, per J. Sastre
- Garbes del P. Ginard (7). Escolans per J. Estelrich
- Mel i sucre, dolcet, dolcet, per J. Bauçà
- Excursió, per J. Sastre i J. Moratinos
- Que ho som de desgraciats, per B. Matas
- Meteorologia, per M. Company i M. Alzamora
- Bon profit
- Afegitons a *Sant Joan, un temps*, per C. Costa
- El plaer de beure, per F. Grimalt
- Agenda

**El consell de redacció
es reunirà dia 25 juny,
a les 21.30 h, al casal social.
Els col·laboradors
hi estau convidats**

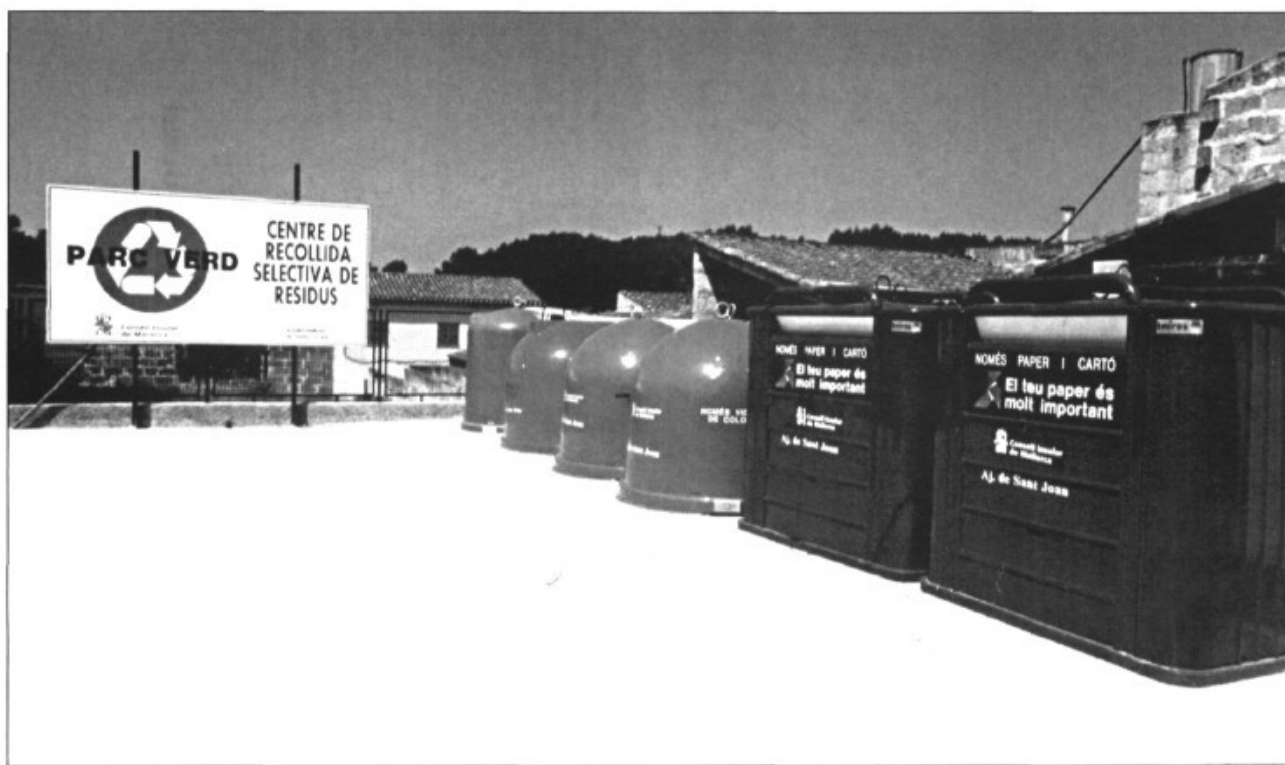
NOTA DE REDACCIÓ

Totes les persones o entitats que se sentin al·ludides pel contingut d'aquesta revista, tenen a la seva disposició una secció de «Cartes al Director» que admet escrits que compleixin les següents condicions:

— L'extensió màxima és un foli mecanografiat a dos espais.

— Les cartes han d'anar signades per l'autor, que ha de ser identificable.

NOTÍCIES LOCALS

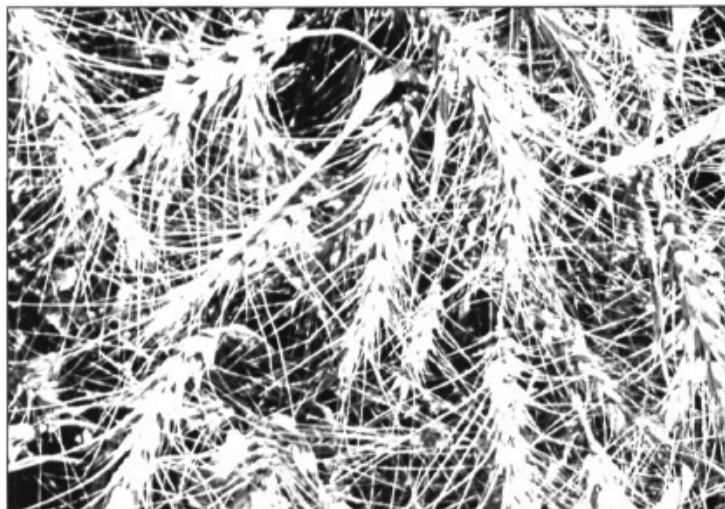
L'Ajuntament, amb l'ajut del Consell Insular de Mallorca, ha col·locat el punt verd de recollida selectiva de residus al Pes dels Porcs.

– Des de finals de maig la nostra vila ja disposa dels contenidors de recollida selectiva de fems. El Pes dels Porcs, al solar que l'Ajuntament havia construït una pista de petanca fa alguns anys, ara s'ha habilitat per al Punt Verd. Tots els que tengueu alguna cosa per tirar (cartó, ferro, vidre, oli...) ho podeu dur al Pes, ja que tot ha quedat ubicat al mateix lloc. Esperem que tots tinguem una mica de consciència col·lectiva i en dos dies no convertiguem aquest Punt Verd en un centre de brutor i males olors.

– Com cada any, l'Ajuntament treu a concurs la gestió de la piscina municipal. Per a aquest estiu, quan aquesta revista arribi a les vostres mans, segurament ja s'haurà resolt el concurs; encara que els terminis s'han hagut d'allargar, ja que en primera instància ningú no va formalitzar cap petició per atendre el servei de piscina.

– Per al proper dia 22 de juny, la parròquia de Sant Joan ha organitzat una nova pamboliada, una espècie de "sopar de fam" com el que es va fer l'any passat. L'objectiu d'aquest acte és doble. Per una part, fer prendre consciència a la gent que molts dels seus congèneres passen rusca i, per una altra, recaptar diners per a una finalitat social. Enguany es vol ajudar a construir una escola catòlica en un país sudamericà.

– Durant aquest darrer mes el Canal 4 de televisió local de Palma, en més d'una ocasió, ha ofert un reportatge sobre la Torrada que va tenir lloc la passada tardor. Tots els mallorquins que l'hagin visionat hauran pogut veure els xeremiers de Sant Joan acompanyant els dimonis pels carrers de la vila i com molta gent que es posava les botes torrant botifarrons, llegendes i panxeta, acompanyats d'un bon tassó de vi.

Diuen que l'anyada, tant de gra com de palla, d'enguany serà extraordinària.

– L'anyada de cereals serà de les més importants de la història. El temps que ha fet aquest hivern, amb pluges molt més generoses del que darrerament és habitual, ha fet que els sementers hagin agafat una gran esponera. Falta esperar, tanmateix, que el preu no baixi i aigualesqui les expectatives dels pagesos. A més, ja sabeu que diuen que no es pot dir blat fins que no és dins el sac... i ben fermat.

– El passat dissabte dia 25 de maig va tenir lloc al local de l'Obra Cultural un sopar de germanor entre els integrants del Col·lectiu Teranyines. No es tracta tan sols de llevar la pols als llibres i papers vells,

sinó que cal mantenir un poc el bon humor i confraternitzar parlant de molts altres temes.

– Els seguidors santjoaners de l'Atlético de Madrid varen poder celebrar, després de molts d'anys d'espera i angoixa, que el seu equip guanyàs la lliga, arrodonint així una magnífica temporada (a més del triomf a la lliga, se n'han duit la Copa del Rei i han derrotat el Barça tantes vegades com han volgut). Per als seguidors del Mallorca, la temporada no ha acabat tan bé. El Mallorca aconseguí jugar la promoció d'ascens a primera, però no va poder pujar, diuen que per mala sort. El C.E. Sant Joan ha aconseguit quedar entre els primers del seu grup, la segona regional, però no li ha bastat la fua per pujar de categoria; esperem que l'any que ve les coses li vagin tan bé com en aquesta temporada que ara ha acabat.

– El president de la comunitat autònoma, Cristòfol Soler, va dimitir després que el seu grup parlamentari li ho demanàs per àmplia majoria. Diuen que tot va respondre a maniobres de l'omnipotent i omnipotent Gabriel Cañellas, que per a l'ocasió es va ajuntar amb Joan Verger, capdavanter d'un important sector *pepero*. Es dona el cas curiós que el president va ser més plorat per l'oposició que pels seus correligionaris. A Sant Joan, alguns líders locals del partit no varen amagar l'eufòria que els produí la dimissió i per la qual cosa destaparen més d'una ampolla de cava. Diuen que no perdonaven a Soler les seves idees sobre llengua (tot i que es limitaven a recollir el que diu l'Estatut) i que volgués arreglar algunes coses que són, com a poc, irregulars (la gestió de les empreses públiques, les incompatibilitats dels alts càrrecs, racionalització urbanística, etc.) Els santjoaners són partidaris del sector vergerista, que ara tocarà més poder; fins i tot es parla que algun santjoaner pot arribar a tocar amb el dit al cel.

**POUS - CISTERNES - SÍQUIES - DEMOLICIONS
FEINES AMB COMPRESSORS - RETRO
MINIEXCAVADORES**

Gabriel Gayà Morlà

Cooperativa, 5-7
Tel.: 64 78 69. Mòbil: 908 53 58 76
07260-PORRERES

 BANCA MARCH

**C/ de Mestre Mas, 11
Tel.: 52 60 66
07240 Sant Joan**

Es veu que el criteri de l'Ajuntament no és el mateix per a tots els veïnats. Hi ha carrers que s'han pedaçat i d'altres no. Sembla però que amb el nou pressupost alguns dels carrers més cèntrics i, per tant, amb més trànsit també milloraran el seu pis.

– Durant aquest mes s'han tapat alguns clots del carrer Major que s'havien fet malbé durant les pluges que caigueren aquest hivern passat. Suposam que l'ordre prové de l'Ajuntament i per això volem comunicar que no només és el carrer Major el que ha sofert danys a causa de les pluges, sinó que hi ha molts d'altres punts de la nostra vila en què l'aigua queda embassada o ha desaparegut l'asfalt. Convindria que, sobretot als carrers que més cotxes hi circulen, l'Ajuntament hi enviàs un tall de treballadors perquè en millorassin la situació. A més a més caldria que la gent tengués més clar que val més que llaurin els carrers que no ells mateixos hagin d'aixecar les aceres perquè el nostre Magnífic Ajuntament hi pugui asfaltar damunt, tot dient i fent creure que si no és així hi sortiran clots. Recordau que els professionals sempre han recomanat llaurar els carrers cada parell de capes asfàltiques. No us deixeu menjar el cap per les paraules del batle, ja que si així és algun dia haurem hagut de modificar uns quants pams l'entrada a les nostres cases.

– L'editorial Moll ha tret al carrer l'obra *Croquis artanencs*, del pare Rafel Ginard, fill predilecte de Sant Joan. És un conjunt d'articles que aparegueren a revistes locals d'Artà, una part els anys trenta i una altra els anys seixanta. El pare Ginard estava profundament enamorat del seu poble d'adopció, on va passar la major part de la seva vida. Una lectura recomanable si us voleu recrear amb un llenguatge poètic ric però ben entenedor.

RESTAURANT

SA TORRE DE S'AIGO

Carrer de l'Amistat
Tel.: 52 63 00
Sant Joan

JAUME SASTRE BAUZA
Llanterner i Pintor

C/ de Josep Rosselló i Ordines
Tel.: 52 65 53
Sant Joan

Antoni Karmany
campió de les
Balears de
veterans 1996.

– Antoni Karmany ha tornat ser campió de veterans de les Balears. El 25 de maig es disputà aquest campionat pels nuclis urbans del Figuerol, la Cabaneta, Pòrtol, Sencelles, Pla de na Tesa i Cas Capità. En aquesta edició trenta vuit foren els participants i tres les categories: majors de 40, majors de 50 i majors de 60; Antoni Karmany fou guanyador dels de més edat.

– La Societat de Caçadors (literalment “*sociedad de cazadores*”) ha fet eleccions. Hi va haver dues candidatures. La que guanyà, per majoria aclaparadora, era encapçalada per Gabriel Matas de Son Gurgut, i diuen que era pròxima a la gent del PP. L'altra candidatura, diuen més acostada a UM, estava encapçalada per Bernat Fullana. Els guanyadors varen celebrar la victòria penjant una pancarta al carreró de les monges, endret de cal president, en què es llegia “Gabriel, president per sempre”. La pancarta sembla que era reciclada d'una vegada que els santjoaners del PP varen voler celebrar la seva adhesió incondicional a Gabriel Cañellas.

– Ens ha arribat la notícia que el rector Onofre Torres deixa la parròquia de Sant Joan. Segons sembla des del bisbat li han ofert dirigir el moviment escolta, que està enfocat a la formació i entreteniment del jovent cristià. A partir d'ara els altres capellans de les parròquies mancomunades d'Algaida, Porreres i Montuïri seran els que es posaran al cap davant de la de Sant Joan, amb l'ajut d'un frare de Sant Honorat. Suposam que, a més a més, l'exrector Gabriel Ferriol continuarà la tasca de suport que fins al dia d'avui ha realitzat.

– Dia 30 de maig un grup de santjoaners s'uniren als 30.000 mallorquins que feren una gran manifestació a la plaça Major de Palma, en defensa de les nostres senyes d'identitat. El lema d'enguany era “Som una comunitat històrica”. Un dels manifestants era l'expresident Soler que, fins allà on sabem, no va estar acompanyat de cap santjoaner del seu partit.

– El passat dia 23 de maig el Col·lectiu Teranyines fou protagonista d'una de les pàgines del diari *Balears*. En una entrevista realitzada a al nostre col·laborador Josep Estelrich

L'any passat fou una cadena humana pels carrers de Palma, enguany un mosaic a la plaça Major

 "la Caixa"

AGÈNCIA DE
SANT JOAN

Carrer Bellavista, 38

Tel.: 52 60 78

PLANTERS i ORNAMENTALS
NICOLAU

C/ de Ramon Llull, 52
07240 Sant Joan
Tel.: 56 03 46
52 61 87 (part.)

PLANTERS

ORNAMENTALS

NICOLAU

Turricano, s'explica què és i en què consisteix la tasca del col·lectiu. La intenció del grup és recercar la història del nostre poble i després, si és possible, editar-la en un volum de la col·lecció Monografies Santjoaneres; de la qual ja n'han vist la llum quatre volums. «Teranyines ha volgut recuperar per al poble la feina feta per la gent de Documenta. La recerca històrica de la vila és l'objectiu, la publicació de monografies n'és l'instrument.» Aquell mateix dia, Josep Estelrich també fou protagonista del col·leccionable que edita el grup Serra *Memòria Viva*, en què parlà sobre la Església Mallorquina, més concretament de la seva línia més renovadora i progressista.

– Segons sembla una de les prioritats dels pressuposts de l'Ajuntament per al 1996 (aprovat amb el vot en contra de l'oposició) serà l'asfaltat de camins rurals i d'alguns carrers (la zona del barri de la Creu i el carrer Bellavista). El consistori té previst invertir trenta-cinc milions de pessetes en aquestes infraestructures i sis milions de pessetes en l'adquisició dels terrenys on es construirà el nou poliesportiu cobert. Segons les taxes de la incineradora de fems de Son Reus, l'Ajuntament haurà d'aportar més de tres milions de pessetes cada any, la qual cosa fa que a partir d'enguany el rebut de recollida de fems pujarà de forma considerable: les cases particulars 4.400 ptes., els cafès i botigues 7.300 ptes, els restaurants 17.600 ptes. i la resta de negocis 2.920 ptes.

– Ben aviat Sant Joan comptarà, diuen que a finals de juny, amb un nou local comercial. Aquesta vegada serà el ram de la menjua el que en veurà augmentada l'oferta. Hem pogut saber que na Magdalena Bauçà Salom «Puça» i en Joan Jordà tenen previst obrir una pizzeria-hamburgueseria al carrer Nou, num. 16, que, segons sembla, només funcionarà els caps de setmana (divendres, dissabte i diumenge).

Molts dels camins del terme s'asfaltaran durant aquest any. El pressupost que els hi han assignat ha estat de 25 milions de pessetes

– Els veinats de Can Torrat, al capdamunt del carrer Princesa, han arribat a un acord per tal d'obrir-hi el carrer. Els veinats cediran part dels seus terrenys perquè aquesta vella aspiració es pugui dur a terme. Ben aviat el carrer Princesa anirà des del carrer de Petra fins a Can Torrat d'en Nuviet, cantonada amb el carrer de Tramuntana.

– L'Ajuntament ja ha començat a rebre algunes queixes de veinats per males olors i renous nocturns. Convendria que ara que ve l'estiu la solidaritat entre veinats sigui una mica més efectiva que no a l'hivern, ja que ara tothom no té quasi altre remei que estar més pel carrer i tenir les vidrieres obertes. A més a més, cal que el Consistori comenci una campanya perquè aquestes molèsties puguin desaparèixer al més aviat possible.

– La festa de Sant Joan ja és aquí i, per tant, arriba la Festa del Sol que Balla. Per als dies 21, 22, 23 i 24 d'aquest més s'han previst tota una sèrie d'actes emmarcats en aquesta ja tradicional festa del nostre poble. El programa d'activitats d'enguany començarà el divendres 21 a l'escola amb el lliurament de premis de la Rua 96; a les 19.30 h hi haurà una amollada de coets i la lectura del Pregó a càrrec d'un alumne del Col·legi Son Juny i a continuació el grup d'animació infantil d'Artà Borinots actuarà a la plaça de la Constitució. El dissabte 22 a les 19 h hi haurà un torneig triangular de futbollet-iniciació entre el Sant Joan, el Montuiri i l'Ariany; a les 20.30 h tindrà lloc a l'església parroquial un concert a càrrec de les corals infantil i adulta de l'escola; i a les 21.30 h a la plaça de la Constitució es farà el sopar de

solidaritat en ajut del tercer món que realitza la parròquia. El diumenge dia 23 a les 17.30 h hi haurà el tradicional partit entre pares i fills i un partit de mato entre mares i filles; a les 21 h i a l'església tindrà lloc un concert a càrrec de l'Orquestra Simfònica de les Balears Ciutat de Palma. I el dia de Sant Joan, el dilluns 24, es duran a terme les activitats habituals a la sortida del sol: coets, cucanyes, jocs, missa i xocolatada; a les 11 h hi haurà carreres de cintes; a les 20 missa solemne a càrrec de Joan Barceló, que celebra el seu 25è. aniversari com a capellà; i a les 21 h i a la plaça de la Constitució els al·lots de l'escola que han participat als tallers de teatre que ha dirigit Antoni Bonet, *Síndic*, interpretaran la *Caputxeta vermella* i *Escenes*. La Festa del Sol que Balla acabarà amb una traca de pinyol vermell.

– Al primer nombre de la revista *L'Arc*, editada per l'Institut de Ciències de l'Educació de la Universitat de les Illes Balears, que sobretot va dirigida al món de l'ensenyament elemental i mitjà, és protagonista un article titulat «Un acostament didàctic al món de les possessions mallorquines», en què es fa una visita didàctica, dirigida als al·lots de Secundària, a la possessió dels Calderers. En aquest article, gràcies a la visita d'aquesta possessió, es pot fer un seguiment dels canvis i continuïtats de l'agricultura mallorquina: l'explotació de la vinya dels anys vuitanta, la seva crisi, la introducció dels ametlers i l'especialització en el ramat porcí d'exportació en el canvi de segle.

– Durant alguns dies s'han hagut d'obrir una sèrie de síquies devora el taller de camions que hi ha a l'entrada de Sant Joan venint de Montuiri. Sembla que aquestes obres corresponien al cablejat de llum i telèfon d'aquella zona. El que ens ha sobtat és la gran rapidesa en què es van obrir, tancar i tapar amb ciment. Convindria que el nostre Ajuntament en prengués mostra a l'hora de realitzar les seves obres, ja que, com tots sabeu, és més partidari de tenir les síquies durant molt de temps sense tapar.

– Sembla que l'Ajuntament ha començat els tràmits per comprar tota una sèrie de bocins situats al costat de Consolació per tal que s'hi construeixi una zona poliesportiva, que inclouria una nau coberta. Aquesta possible compra al costat de l'escala que puja a Consolació s'ha iniciat després que no hagués anat bé una primera temptativa devers el *Parque*, ja que els solars d'aquella zona són dins el casc urbà i molt més cars. En poques paraules, no són suficients tots els desbarats urbanístics que l'Ajuntament ha duit a terme aquests darrers vint anys i ara, possiblement, destruiran una de les zones més belles del nostre poble que és Consolació.

– Tots just abans de tancar l'edició d'aquestes notícies hem sabut que el batle Biel Mora ha hagut de ser ingressat a l'hospital en caràcter d'urgència, a causa d'una hemorràgia interna. Des d'aquí esperam que ben aviat estigui completament restablert.

– *Mel i Sucre* ja té camiseta per a l'estiu. Si vols adquirir-la et pots anar a Ca na Blanch i comprar-la per 1.500 pessetones. Espavila't, no esperis gaire perquè n'hi molt poques.

**"SA
NOS
TRA"**

CAIXA DE BALEARS

Carrer de Palma, 16
Sant Joan
Tel.: 52 60 33

FUSTERIA

Rafel Dalmau

Fusteria en general i
mobles de cuina

Carrer dels Molins, 4
Tel.: 52 63 85

HIPER **MALLORCA**

Hiper Centro
SUPERMERCADO *Xim's*

leche desnatada brik
1 l. mallorquina

LLET
mallorquina
desnatada

79

leche brik 1 l.
mallorquina

LLET
mallorquina
SEMIPASTA

85

ELENA

CAMP
AUTOMATICA
CON ESCAMITAS
DE JABON NATURAL

186

Mata spray 250 cc.
dormo

DOMO
NATA
DORNO

LAVADO EXIGENTE
QUE QUEDA LA MANA Y LOS
3'5 kg.

1090
pts/kg

Jamon cocido
campesino

chamboury

8

YOGURES SABORES

RES SABORES

del 7 al 20 de Junio

cerveza 1/4 p-12
san miguel

492

255

Dingo

borra 250 gr.
arroz

250g

638

aceite girasol 1 l.
rossello

118

Aceite 1 l. 0'8°
lindoliva

498

199

FOTOS D' ANTANY

*L*a tasca educativa i catequètica de les monges de la Caritat a Sant Joan es remunta molts d'anys enrera.

*L*a fotografia que avui us oferim va ser feta el 4 d'octubre de 1928 i hi podem veure els petits que hi acudien per rebre una mica d'educació, tant religiosa com de les primeres lletres. Dels de la foto no hem pogut reconèixer ningú, però aquells santjoaners i santjoaneres de fa setanta anys fan la mateixa cara de polissons que els nins d'avui en dia. L'única cosa que ha canviat de forma notable és la manera de vestir, aleshores en Benetton, Lacoste, Chicco, etc., encara no havien fet acte de presència. Els nins eren menys com els de la televisió, menys aviciats, en poques paraules més pobres.

Gracià Sánchez

(Foto gentilesa de R. Soler)

Comunitat Autònoma de les Illes Balears a 27 de maig de 1996

*any*e

29 de maig de 1996 després del cop d'Estat

N
*any*e

COP D'ESTAT AL CONSOLAT DE MAR

A Mallorca la notícia d'aquest mes ha estat la dimissió del president de la Comunitat Autònoma Cristòfol Soler. Els membres del seu grup parlamentari vetaren el nomenament del nou govern que havia de regir els destins de les Balears. L'amo en Biel Canñellas i en Joan Verger orquestraren una revolta interna que dugué Soler a abandonar la seu del Consolat de Mar. Ara que semblava que amb aquesta figura s'havia arribat a un grau de civilització de la dreta molt apropiada a la dreta europea van i els cacics de sempre ho desmunten tot. Soler ha estat substituït per Jaume Matas, exconseller d'Economia i Indústria, després de dues votacions, ja que fins i tot alguns dels seus no acabaven d'estar d'acord amb tota aquesta maniobra de caire pseudomafiós. Els poders econòmics i caciquils continuen a l'ample per la nostra terra. Així difícilment en sortirem.

El president sortint (Soler) i les vaques sagrades (Verger, Cañellas i Fageda) que controlen el PP a les Balears.

Jaume Matas, l'anomenat president titella.

La conjura palaciega contra el president Cristòfol Soler, perpetrada per un propi grup parlamentari del PP quan acabava de presentar el primer Govern, ben podria figurar en els anales del *Guinness*, además de convertir de nuevo a las islas en el hazmerreír de España. Ahí es nada que el sucesor de un político envuelto en escándalos y defenestrado por su mismo partido se vea depuesto de improviso por un antecesor, que no se resigna a perder las redes de clientelismo ni las cuotas de poder e influencia que forjó durante 12 años de presidencia todopoderosa.

Dicen que Cañellas gana batallas después de muerto, como un Cid payés digno de mejores causas. Pero eso sólo es parte de la verdad: lo cierto es que Cañellas reina antes de morir porque nunca se fue del todo. Aznar le echó de dos presidencias (la del Gobierno y la del PPB) el pasado julio por razones de imagen y electoralismo —dado que el tufo de la corrupción del túnel de Sóller llegaba ya a Génova 13 y, sobre todo, a la temida prensa de Madrid—, pensando que en Baleares se saciarían las consecuencias pertinentes y se enterraría a lo considerado ya cadáver político. Craso error. El Madrid popular bajó la guardia, tal vez porque no era muy sincero en sus afanes de renovar el PPB, y se desentendió del asunto (y así le han marcado este último gol), mientras que en Mallorca el partido —controlado

Regreso triunfal del pasado

ANDRÉS FERRET

por Cañellas de arriba abajo— no asumió ni la caída de su líder, ni la corrupción, que fue la causa primera de la defenestración; y que persigue como una sombra al empapelado Cañellas por haciendas y tribunales. Al verse contra las cuerdas de la justicia, el empapelado huye hacia adelante.

Este regreso triunfal del pasado —muy visible en la abrupta caída de Soler— certifica algo tan obvio como descuidado: que el PP balear poco tiene que ver con la línea moderada, centrista, moderna y europea que Aznar preconiza y que le ha ayudado a ganar las elecciones del 3 de marzo. El PPB es hechura de Cañellas, todavía respira animosidad hacia la extinta UCD y tacha de "rojos" a los socialdemócratas del PSOE. Y Cañellas —que hasta la muerte de Franco no se significó como demócrata ni como autonomista— encarna la extrema derecha sociológicamente pura del país. Disfrazado de afabilidad populista y sin exteriorizar brotes fascistas, por supuesto, Cañellas

ha montado un partido que se articula sobre redes de clientelismo, amiguismo y enchufismo que mucho le deben al antiguo caciquismo y en algo imitan a las modernas mafias. Gran muñidor de votos y del reparto de favores entre los suyos (els "nostros" de siempre, porque el católico Cañellas tiene claro aquello de que el que no está conmigo está contra mí), el veterano líder ha introducido dichas redes donde domina un PP mayoritario: en municipios, administraciones y ese rebelde grupo parlamentario.

Tófol Soler intentó cambiar parte de todo esto, modernizar la vida y el debate político en unas islas encorsetadas por la mediocridad asfixiante del *cañellismo*, y levantar la estructura de un PP local en línea con lo predicado por el PP nacional. Demasiada ambición para tan pocos mimbres partidistas, como se ha visto. Pero el intento valía la pena y fue aplaudido por lo mejor y más sano de la derecha balear, por la mayoría de la prensa e incluso

por fuerzas de la oposición y los sindicatos, que veían abiertas por vez primera las puertas del diálogo y de la negociación.

Junto a la modernización del PPB, Soler quiso frenar amiguismos y corrupciones proclamando incompatibilidades palmarias y propagando que las numerosas empresas públicas del Gobierno fueran algo más que cantera de favoritismos, de irregularidades y de cuantiosos déficit. Y, en un plano más general, Soler trató de normalizar la política lingüística hablando del catalán sin complejos (vocablo impensable en labios de su antecesor) —por eso y por razones de coyuntura abrió los brazos a Pujol—, y con una política de protección del paisaje que chocaba con el desarrollismo de ayer.

Todo eso —incluso sobre el papel, dado que Soler se movió con suma cautela durante los 10 meses de su mandato— era demasiado para Cañellas y para la extrema derecha sociológica que forma el grueso de los cuadros del PP balear. Sin embargo, la rebelión de palacio no cuajó hasta que Soler quiso formar su propio y primer equipo de Gobierno (el anterior era heredado, como casi todo) para probar la voluntad de materializar sus propósitos. Hasta aquí podíamos llegar, pensó la

plana mayor del PPB. El nonato Gobierno no sólo estrenaba un organigrama racional en la distribución de consejerías, sino que dibujaba una nueva política tendente a potenciar la lengua y cultura propias, proteger naturalezas y paisajes, combinar medio ambiente con ordenación de territorio, y actuar de forma decidida en unas islas prósperas pero que carecen de una moderna política de recursos e infraestructuras. Tanta acción y tanto cambio repugnaban al inmovilismo típico de importantes segmentos del PP y, sobre todo, de un mundo em-

presarial que tampoco ama los cambios, ni que se varíe el desarrollismo en urbanismo, ni "el dejar hacer" de la importantísima industria turística.

Si a ello se une que en nombres clave de este Gobierno nonato, Soler prescindió del *cañellismo* y quiso equipo propio, se entenderá la extensión de la rebelión. Soler pecó de ingenuidad, no calibró la fuerza ni la virulencia de un Cañellas acosado, creyó que el PP nacional le apoyaría y fue víctima de algunas traiciones flagrantes. Lo malo es que esos errores los pagamos todos.

A. Ferret es periodista y profesor de derecho.

Soler pecó de ingenuidad, no calibró la fuerza de un Cañellas acosado

AJUNTAMENT

Resum de la Sessió Ordinària de dia 04/06/96. La sessió va començar a l'hora prevista, les 9 i mitja del vespre. No varen assistir els regidors Joan Magro (PP) per tenir a la mateixa hora una reunió a la Mancomunitat del Pla, i Amador Bauçà (UM) per problemes de salut.

1. Lectura i aprovació de l'acta de la sessió anterior.

Després d'uns aclariments per part de Francesc Nicolau (PSM) es va aprovar per unanimitat.

2. Coneixement de les Resolucions de la batlia, donades des de la darrera sessió ordinària.

Es va donar compte de sis resolucions, donades entre el 29/03/96 i el 31/05/96:

De dia 30/04: decret d'aprovació del pressupost municipal de 1995.

De dia 12/04: decret de concessió als hereus de Catalina Gayà Mayol d'una pròrroga per presentar la liquidació de Plusvàlua.

De dia 15/04: autorització de 19 llicències d'obres a particulars i una connexió a la xarxa de clavegueram.

De dia 16/05: sol·licitud d'una subvenció a la Conselleria de Governació de 517.609 ptes. per la compra de radiotelèfons portàtils.

De dia 15/05: autorització de 10 llicències d'obres a particulars, i una connexió a la xarxa de clavegueram.

De dia 24/05: tres decrets de concessió bonificacions en l'impost d'activitats econòmiques (IAE), a «Teulera Son Coll SL» i a «Animació i Hosteleria Escabarates SL».

3. Coneixement de la liquidació del pressupost municipal 1995.

Es tractava d'un requisit formal per validar la resolució de batlia esmentada abans. Entre altres coses s'especificava que hi va haver un romanent de tresoreria de 15.303.538 ptes. El ple es va donar per assabentat.

4. Aprovació de la liquidació en voluntària 1995.

La Comissió Informativa de Comptes i Hisenda, va acordar proposar al ple l'aprovació

de la liquidació presentada pel Servei de Recaptació de Tributs de la Conselleria d'Economia i Hisenda de la CAIB, amb un saldo a favor de l'Ajuntament de 514.190 ptes. Es va aprovar per unanimitat.

5. Aprovació de la liquidació de recaptació en executiva del quart trimestre de 1995.

Aquesta mateixa comissió va acordar també proposar al ple aprovar aquesta liquidació amb un saldo a favor de l'Ajuntament de 742.944 ptes. Es va aprovar per unanimitat.

6. Baixa de quotes de l'impost sobre bens immobles (IBI) de 1990 a 1995.

La Comissió Informativa d'Assumptes Generals, estudi previ de l'informe presentat per la Tresoreria General de la CAIB, va proposar al Ple donar de baixa quotes de l'IBI per un valor de 84.776 ptes.

7. Imposició de taxa per al Servei de Transferència i Tractament de Residus Sòlids Urbans i aprovació de l'ordenança fiscal.

Es va fer lectura a un escrit del CIM, comunicant l'obligació de l'Ajuntament de costejar aquest servei, que suposa per enguany la quantitat de 5.442 ptes. cada tona de residus, més el 7% d'IVA. El delegat d'Hisenda, Joan Matas (PP) va exposar que l'Ajuntament proposa que aquesta quantitat es repercuteixi, via impostos, als veïns de la vila. Per fer els càlculs es va tenir en compte que Sant Joan està habitat per 1.500 persones, que produeixen 1 kg de fems diari, que suposen unes 548 Tm/any. Traduït a pessetes són 3.200.000 cada any, que l'Ajuntament proposa distribuir de la següent manera:

Vivendes ocupades: 4.400 ptes.

Vivendes no ocupades: 2.000 ptes.

Restaurants i similars: 17.600 ptes.

Cafès, bars i tendes de comestibles: 7.300 ptes.

Carnisseries i peixateries: 2.920 ptes.

Altres locals no específicament tarifats:
2.920 ptes. (Estanys, tallers, ...)

Aquestes quantitats repercutiran en el rebut de la tarifa del fems, encara que figuraran per separat les quantitats corresponents a la taxa de recollida dels fems i la dels residus sòlids, i per enguany s'aplicarà just la quantitat corresponent als mesos que funcionarà la incineradora.

Es va aprovar per unanimitat.

8. Aprovació del Pressupost Municipal 1996.

L'exposició va córrer a càrrec del regidor delegat d'Hisenda, Joan Matas (PP). El pressupost de despeses per 1996 és de 102.939.600 ptes., de les quals 46.948.800 corresponen a inversions. El pressupost d'ingressos és de la mateixa quantitat que el de despeses, de manera que estan equilibrats.

Joan Matas va desglossar cada partida del pressupost ordinari, i el batle Gabriel Mora (PP) va fer el mateix amb el d'inversions.

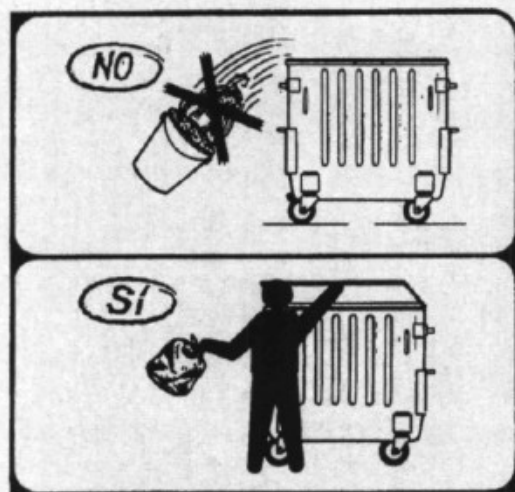
Passat el punt a votació, va ser aprovat per 6 vots a favor (PP) i dos en contra (PSM).

Francesc Nicolau (PSM) va argumentar els dos vots en contra en el fet que l'estructura del pressupost és arcaica i poc funcional. L'Ajuntament ja fa anys que compta amb un equip informàtic i els pressuposts es presenten fets a mà, a la manera antiga, i és de maneig molt difícil per una persona que no hi estigui avesada a utilitzar-los. Per altra banda va enumerar una sèrie de mancances que hi trobava:

No s'hi preveu cap partida destinada a la creació d'un polígon industrial dins el terme municipal, o per a l'elaboració d'un projecte el pugui crear, quan les petites empreses santjoaneres que es volen expandir han de construir allà on poden. A part d'això, hi ha una petició signada per empresaris locals per a la creació d'aquest polígon.

Quan el President Soler va visitar l'Ajuntament, va demanar dedicar el 0,7% del pressupost pel tercer món i així es va acordar d'una manera tàcita. El pressupost tampoc no ho preveu.

Hi ha una sèrie de famílies joves amb infants que han demanat a l'Ajuntament l'habilitació d'un espai com a parc infantil i tampoc no s'hi preveu.

POSAU ELS FEMS DINS LES BOSSES

**Per al vidre, paper i ferralla
emprau els contenidors especials**

La recollida es farà els
dimarts, dijous i diumenges al vespre

AJUNTAMENT DE SANTJOAN

SI TENIU FOTOGRAFIES ANTIGUES

(anterior als anys setanta)

feis-ho saber a
Gracià Sànchez

Hem començat una nova secció:

FOTOGRAFIES D'ANTANY

Tampoc no es veu cap intenció d'elaborar un Pla de Rehabilitació de vivendes i façanes.

Acabada l'exposició de Francesc Nicolau, el batle va passar directament al següent punt de l'ordre del dia.

9. Concessió de subvencions.

Es va proposar la concessió de les següents:

Al Grup de Teatre Biaixos i Capgirons, 100.000 ptes. per la «Segona mostra de teatre del Pla».

A la Penya Ciclista, 80.000 ptes. per la formació de l'equip ciclista.

A la Penya Motorista, 30.000 ptes. per l'organització de la «Prova motocros primavera» i festa de Sant Cristòfol.

Tot es va aprovar per unanimitat.

10. Aprovació del plec de condicions administratives de la contractació de l'obra d'asfaltat de carrers, del Pla d'Obres i Serveis 1996.

El Consell Insular de Mallorca va demanar la documentació per poder posar en marxa obres d'asfaltat de carrers per un valor de 10 milions de pessetes, de les quals l'Ajuntament en posarà 2 i el CIM 8.

L'assessor jurídic Rafael Bauzà va llegir i comentar aquesta documentació, i passat a votació es va aprovar per unanimitat.

11. Modificacions a les bases del concurs pel proveïment de la Secretaria Municipal.

Es tractava de fer unes petites modificacions a les bases aprovades pel mateix Ajuntament el 06/02/96.

Es varen aprovar per unanimitat les rectificacions.

12. Precs i preguntes.

FRANCESC NICOLAU (PSM):

Com estan les obres de l'escola de les nines? El batle va dir que no estaven acabades, i que no sabia quan estarien. En tot cas va dir que s'acabarien abans d'expirar el termini que s'havia donat.

A una sessió passada es va parlar que la Casa de Cultura havia de menester un reforçament de

A la pregunta de si les obres de l'Escola de les Nines estaven acabades, el batle va respondre que no i, a més a més, afegí que no sabia quan s'acabarien.

les bigues del sostre, i que mentre no s'hagués estudiat el cas per un arquitecte, no es deixaria pujar la gent al pis de dalt, on les entitats hi tenen els «quartets». Com està aquest estudi, i per què es va deixar que una entitat local reunís un nombre important de persones allà dalt, amb el consegüent perill per a la seva integritat física? El batle va dir que l'estudi sobre l'estat de les bigues no està acabat i segons l'arquitecte hi ha un perill d'esbaldrec, però no és molt gran. Francesc Nicolau va recriminar al batle que si hi ha un perill, per petit que sigui, s'ha de fer saber, i posar en marxa solucions preventives, mentre no se'n puguin arbitrar de definitives. El batle va trobar que tenia raó.

Com està el tema de l'institut d'ESO del Pla de Mallorca? El batle va respondre que el regidor delegat per a aquest tema no havia pogut assistir al ple i li pareixia que aquest institut es faria a Sineu, i que encara està per veure quin any es començarà.

Hi ha peticions per concursar a la plaça de Secretaria del poble? Es va informar que n'hi havia tres, que eren funcionaris en actiu a Selva, Vilafranca i Binissalem.

I acabats els punts de l'ordre del dia, es va aixecar la sessió als voltants de les 10 de vespre.

Joan Sastre i Francesc Nicolau

GARBES DEL P. GINARD (7)

Transcripció i notes de Josep Estelrich i Costa

Dins la vida d'una parròquia -i gairebé dins el conjunt social d'una vila del món rural mallorquí- l'escolà ha estat una figura rellevant i coneguda de tothom. Peça destacada a totes les festes religioses a les que el poble acudia massivament, i testimoni obligat de les cerimònies que acompanyaven els esdeveniments assenyalats de cada una de les famílies -bateigs, noces, funerals-, era a més el qui amb el so de les campanes marcava el compàs de la vida quotidiana, des de l'hora d'aixecar-se, a trenc d'alba, en «tocar la campana», fins a l'hora de retirar-se tothom, en «tocar la queda».

Amb les notes manuscrites del P. Rafel Ginard sobre el llenguatge de les campanes, un breu anecdotari dels tres escolans que se succeïren en el servei de la parròquia durant el darrer terç del segle passat i el primer terç del present, i notícies d'un organista seglar de la mateixa època, hem aplegat aquesta garba que fra Rafel va deixar, en les formes originals d'expressió dels seus informadors.

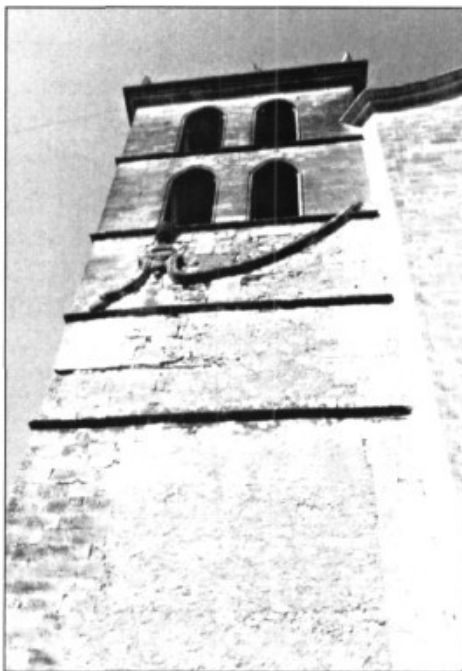
ESCOLANS¹

El campanar i les campanes

La més grossa de totes les campanes és una nova, feta l'any 1924, per una promesa que va fer el poble, i té el nom de «Sant Antoni»; el rector va fer afegir al bronzo un saquet de duros de plata perquè tengués més bon so; per això allà on toca el batall és de color més blanc. La mitjancera nom *Juana*; és de 1804. La més vella nomia *Maria*, i la varen fondre quan varen fer la campana grossa i la de tocar vespres. N'hi ha una més petita pels aubats, també nom *Maria* i és de 1832. A més hi ha la rodella.²

L'escolà cada dia tocava la campana per la missa primera, per l'avemaria en sortir el sol segons l'hora que donava el pronòstic, per l'Ofici amb la campana mitjancera; al *Sanctos*³ l'escolà o els escolanets tocaven la campaneta de les misses i llavors tres batallades amb la campana grossa; el migdia tocava per segona vegada l'avemaria, després de dinar tocava Vespres, a posta de sol per tercera vegada l'Avemaria; després tocava el Rosari i la funció del vespre; en acabar la

funció, el toc d'Ànimes,⁴ i finalment la queda, que era la senya perquè se retirassen a ca seva, a les 9'30 d'estiu i a les 9 d'hivern. Cada divendres a les tres del capvespre tocaven el Credo; començà a tocar-se l'any 1901 i fou el bisbe Campins que posà la costum. També tocaven si hi havia foc, quan havien de dur el combregar als malalts i pels morts.

En haver-hi un mort tocaven les tres campanes. La campana petita pels aubats,⁵ la mitjancera i la petita quan «quedaven» pels Oficis de dies feiners. Per les Vespres sempre la mitjancera; hi solien anar els escolanets, pegaven unes estirades fortes a la campana i davallaven corrent. La setmana de Passió i la Setmana Santa hi havia Vespres tot d'una després de l'ofici; deien que el dimoni tenia les ànimes dels que se morien entre Sanctos i Vespres, i per això tocaven Vespres després del Sanctos.

Deien «han alçat campana», quan la campana quedava asseguda. Alçaven la campana grossa, la deixaven asseguda, amb la boca per amunt, i llavors «quedaven» amb la grossa i la mitjancera. I això era *alçar i quedar*. Els diumenges, com havien quedat,

ventant amb la grossa tocaven el sermó. En haver-hi dejuni de ferro,⁶ escampat durant l'any, tocaven la mitjana ventant, després de l'Avemaria darrera; durant la quaresma no el tocaven. El toc d'Avemaria darrera era amb la grossa, dues batallades espaiades o tres de seguides. Per la queda, una cinquantena de batallades amb la grossa. Pels combregars tocaven un parell de trets amb la campana de ses misses i llavors dues batallades amb la campana grossa si era una dona, si un home tres batallades. Per una extremunció, si era una cosa ràpida, nou batallades amb la grossa. Si era a foravila tocaven amb la campaneta de les misses com sempre, llavors la senya d'home o dona i les nou batallades de l'extremunció, probablement perquè a foravila donaven l'extremunció tot plegat amb el combregar, i a la vila, no.

Per foc tocaven sempre seguit campanades espesses. En sentir que s'atropellaven la gent deia «ara reprèn». A finals del segle passat i principis del present, en tenir por de calabruixada o tempestat, pels mesos de maig o juny, quan l'anyada estava a punt, tocaven «pes temps», així: una batallada amb la grossa i llavors un interval, després dues, i així alternant, fins que s'havia espassat. Es ben arriscat per l'escolà anar a tocar amb els llamps que fa i que poden davallar per la campana.

He pujat al campanar i he sentit una mica de desencís. Les coses estan canviant. Han posat retxat als finestrals on ens ajèiem de panxa. En Joan Caderner, agafat al cordó del finestral que penja sobre el rellotge, va passar a l'altre finestral en una gesta audaç que posava pell de

gallina i aborronava, era una valentia inútil. No hi ha l'escaleta de caragol ni l'escala fosca. Ha canviat el recinte del rellotge, que era com el cor de campanar, sota la postissada.

El rellotge tot de bronze, el carril de ferro, primer de pita, llavors de ferro. Havien de donar corda al rellotge cada 8 dies; per tocar les hores, cada dia. L'escolà, per tocar la queda cada dia, i per donar corda al rellotge, cobrava 100 ptes. cada any.

L'església

Bruta, hi estava. No empraven mai dones, ni per granar, espolsar i adesar. I «una casa sense dona / és pitjor que un hospital», diu la cançó. Agranaven els escolans, al·lots. La il·luminació de l'església era amb llànties i llantoners. Dins els gresols hi posaven aigua, i damunt l'oli. Lo que aguantava el ble era com una creu de fil de ferro amb suros, que li deien la *barqueta*. Les llànties duïen el seu verrim de cremallons, serradís abeurat d'oli cremat, amb un platet per posar-hi les tisoires d'atjar el ble. Cada capella tenia la seva alfàbia d'oli, ventruda, mostassa.

Honoraris de l'escolà a principis de segle

Era de l'escolà tot el refús de la cera, els degotissos i els capolls de ciri. Més cobrava 30 pessetes mensuals de culte, el doble de les distribucions del clero, el dret de campanes, la feina de posar els domassos i el dossier, deu pessetes per cada cosa. Per la Setmana Santa cobrava els jornals que hi posava. Rebia propines per baptismes i matrimonis; en els matrimonis, un bòtil de vi i un pa que li ho posaven damunt la banca del batle. Això a principis de segle.

FERRERIA

Pedro Mestre

PORTES BASCULANTS -:- BARRERES
BALCONS -:- FERRO RUSTIC
FERRERIA AGRICOLA -:- AUTOMATISMES

C/. Jaume Mas Noquera, 23

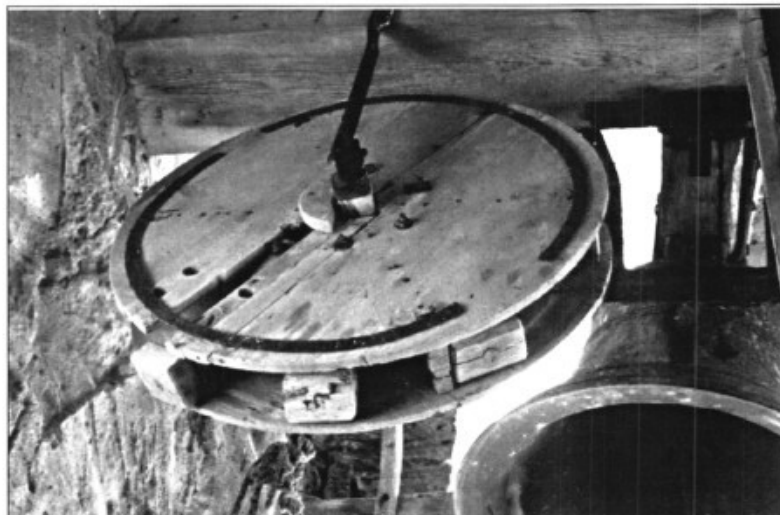
Tels. 52 65 11 - 52 60 63 07240 SANT JOAN

Ferreteria de Sant Joan

C/. de Palma, 17 • 0724 - SANT JOAN
Tel.: 52 65 33

CÒPIES DE CLAUS AL MOMENT

VENDA D'EINES, DE PINTURES,
DE MAQUINÀRIA, BRICOLATGE

Mestre Jaume Poll

Home callat, comanava als escolanets que callassin; va presenciar discussions èpiques de política dins el fumador. Discret, callat, reservat.

Mestre Mateu escolà⁷

Va ser escolà 27 anys, fins al 1905. Va entrar escolà devers els 16 anys. L'ecònom Ordines li deia: «Has de posar una corda a cas Sabater (s'Hostal de cas Sabater on mestre Mateu festejava) i podràs tocar la queda sense sortir a defora». Li feren aquesta cançó:

*No hi ha vida regalada
com sa d'en Mateu escolà,
de davant es campanar
veu a ca s'enamorada.*

Robaren a les Ànimes. El lladre era d'Inca, d'ofici sabater. S'havia hostatjat a l'hostal de Cas Sabater. Després de demanar posada,⁸ digué

que anava a veure el poble. Entrà a l'església, quan posaven la Casa santa. Era el dimarts sant. Havia rodejat el confessionari del predicador, com a volent-se confessar. Era d'aquells de qui diuen: «Aquest? Ell mata i va a s'enterro», capaç de confessar-se per dissimular i llavors robar. Havia volgut ajudar i tot, quan treien la Casa santa de sa Casa de l'Obra. S'amagà darrera el Sant Crist, que tenia la tela posada.⁸ Passà la nit a l'església. Robà el caixonet de la Puríssima; intentà a Sant Antoni i al Santíssim i no pogué.

Buidà el caixó de les Ànimes. Després d'haver robat quedà desorientat. L'escolà, el matí, en anar a encendre la llàntia que dava llum, juntament amb la de sant Antoni i la de l'altar major on hi havia el Santíssim, s'enganxà a la porta desengramonada

De matí acudiren homes a confessar-se.

— *Mos posarem un a cada banda de portal i ningú mos passarà davant*, digueren dos que volien ser els primers a confessar-se.

Es lladre, amagat, ho sentí i se cregué que l'esperaven. Es pecat pesa. Quan miraren el caixonet, el lladre era allà. Devers les set del matí se'n anà ple de pols.

Qui va encalçar el lladre, va ser mestre Mateu Escolà amb mestre Rafel Masseno.

— *Rafel, acompanyem...*

— *A on?*

Vine, t'ho diré. Han robat a l'església i tenim sospites amb un que ha pres cap a Sineu. L'han vist amb l'esquena plena de pols i teranyines (Ni se sabé espolsar. L'hostalera el va veure així).

SUBSCRIPCIÓ PER UN ANY, 3.000 ptes.

Nom:.....
Cognoms:.....
Carrer:.....núm.:.....
Població:.....cp:.....
Banc o Caixa:.....oficina.....
carrer:.....núm. de compte:.....

Feu arribar aquesta butlleta a qualsevol membre de l'equip de redacció o enviau-la a:

MEL I SUCRE Sant Joan, Ramon Llull, 48

firma

— Bé, venc.

Toparen amb un i li demanaren:

— *Germà, que hauríeu vist un home així i així, que anàs cap a Sineu?*

— Sí, però anava a Montuïri.

Mestre Mateu i en Masseno prenen cap a Montuïri. Troben el sen Toni des Sol. I allà lluny, devers Son Juny, veuen un home que els pareix el lladre. Mestre Mateu se posà el capell davant la cara perquè el lladre no el conegués, ja que s'havien vist el dia abans a l'església.

— *Sen Toni, què hauríeu vist uns quants bous?*

Ho digueren fort perquè era sord i perquè el lladre no fugís, sospitant. S'acosten al lladre:

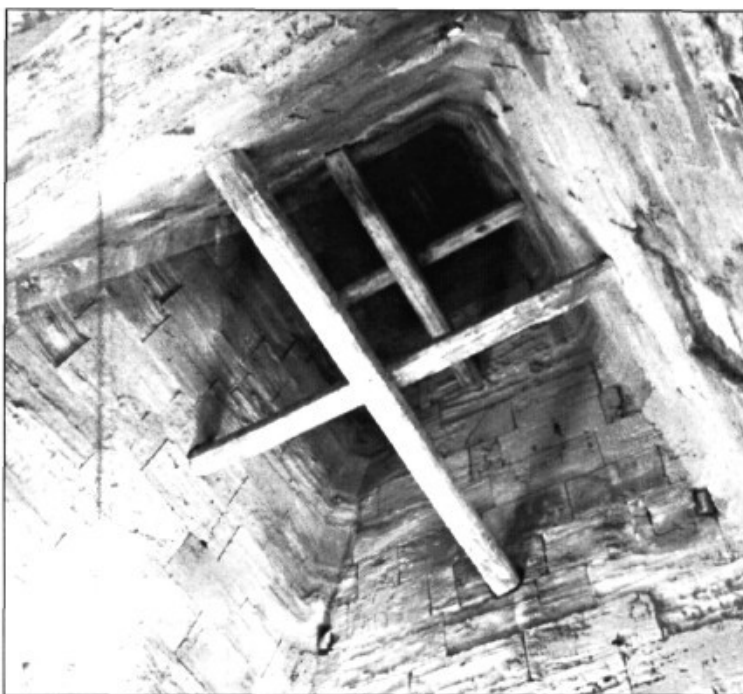
— *Tu ets!*

I s'hi tiren damunt. De regirat que estava, el lladre no podia fugir ni ho intentà, quan mestre Mateu i en Masseno l'agafaren. El duen a la Sala, la casa de la vila. Duia un moixó dins la butxaca. I havia deixat part dins una mata devers Consolació: plata i calderilla, ben destriat. Havia robat a cinc esglésies. *Això és de tots, no fas mal a ningú*, devia pensar ell. Hi hagué una gran commoció al poble. Era robar sacríleg. Li tocaren 15 anys de presili.

Mestre Guiem París⁹

Li deien mestre Guillem París o Xebetlí, perquè havia estat a son Xebetlí (Petra). Va entrar d'escolà l'any 1905. Era molt puntual. Per tocar les campanes pareixia que esperava amb la corda en mà que el rellotge tocàs, i com rebia enhorabones, llavors ell més encarat que mai a ésser puntual. Entenia la gallofa:¹⁰ sabia trobar la missa i registrar el missal. Dins la capella del Baptisme hi tenia la romana de pesar la cera; apuntava les pesades per les parets.

Era molt cantador i tenia molt bona veu i sentit. Uns folkloristes qui vengueren a Sant Joan per aplegar cançons, el feren servir per cantar tonades que ell sabia.¹¹ Així com era cantador, era també artista. Va fer un faristol per l'església, el bres i la cadireta del Bon Jesús del Betlem, que era bogit (el bres du "*Recuerdo de Guillermo Gayà*");¹² va fer raconeres i pedestals per posar cossiols. Per bogir emprava serretes com un cabell, llimetes per llevar escarraços,

paper de vidre, qualche cop de puntacorrent, una tregina o trepan, un taladre. Pretenia. *Els artistes incompresos*, deia, *tenen els seus disgusts*.

Era un bon parroquià de Can Tronca, era afectat de seca. Per Pasqua apuntava el nom dels qui sortien de la parròquia, a dins el Roser, on hi havia taula, tinta i plagueta. Per Can Tronca donava bitllets a canvi de copes, a copa cada bitllet.¹³ També feia qualche mica de contraban de tabac. Amagava el tabac pel fossar, dins tombes, i dins l'escala fosca del campanar. Els carabiners sospitaren d'ell, però En Niell (el rector) no volgué que registrassin. Els carabiners a vegades feien els ulls grossos.

Un organista¹⁴

El secretari vell de l'Ajuntament, Miquel-Joan Nicolau, àlies "en Manxa mal li toc pesta" (era la jaculatòria que amollava quan una tecla de l'orgue quedava enganxada), duia uns punys forts, manllevats, i en tocar l'orgue davallaven, i ell alçava les mans perquè reculassen. "*Jo només tenc fe en la Trinitat; tots els altres santets són marxandos de panera*", deia. I de fet, En Manxa pagava l'oli de la llàntia de la capella de la Santíssima Trinitat que estava dins la capella fonda del Roser, el quadre que hi ha actualment damunt les calaixeres de la sagristia.¹⁵ El dia de Pasqua se feia cridar cada any per mestre Mateu Bauçà, escolà, per tocar

les matines, que se cantaven de bon matí. Ell era grandier, dormilega, i necessitava cridar.

Treia còpia de tots els acords de l'Ajuntament i ho arxivava a ca seva. Així se guardaven bé els papers en cas d'incendi. Cas Secretari

vell era lo que ara deim ca'n Muntaner. Va caure mort al carrer *Antigua Càrcel* (Carrer Tort); la presó estava aquí on està D. Ramon;¹⁶ tenia el sòtil de volta perquè els tancats no fugissen.

NOTES

¹ GINARD BAUÇÀ, R. Manuscrits inèdits. APSJ (Arxiu parroquial de Sant Joan) 29.3.1, fs. 1, 3, 6, 8, 13, 15-17, 50-51, 60; 29.3.2, f. 30.

² La *rodella* és una roda de fusta amb maces articulades que, quan l'aparell es fa rodar, peguen una a l'altra i fan un renou semblant al redoble d'un tambor. És emprada el dijous i divendres sants en lloc de les campanes. A altres pobles l'anomenen *maçoles* o *matraques*.

³ S'anomenava *sanctus*, popularment *santos*, el moment en què a l'ofici, o missa major cantada, es feia la consagració i l'elevació de l'hòstia i el calze. La gent que es trobava fora de l'església, dins la casa, pels carrers o pel camp, solia resar un Credo, i els homes es treien el capell mentre el resaven.

⁴ També dit l'*Avemaria darrera*.

⁵ Es deien *albats*, vulgarment *aubats*, els infants que morien abans dels set anys.

⁶ La gent anomenava *dejuni de ferro*, els dejunis que considerava més importants i més obligatoris: els divendres de quaresma i les vigílies d'algunes festes durant l'any.

⁷ Mestre Mateu Bauçà Ros (1863-1954), a. *Escolà*, fuster, fill d'Amador Bauçà i d'Antonina Ros, casat amb Antonina Fiol; fou escolà de 1879 a 1905.

⁸ Durant la setmana de Passió i la Setmana santa els nínxols dels retaules de totes les capelles eren tapats amb teles pintades.

⁹ Mestre Guillem Gayà Barceló (1860-1938), a. *París* o *Xebel·lí*. Va exercir d'escolà des de Nadal de 1905 fins a 1934.

¹⁰ La *gallofa* és un calendari que publica anualment el Bisbat i que tenen a totes les sagristies, amb l'orde de les festes i de la missa i l'ofici de cada dia. En temps de mestre Guillem el publicaven en llatí.

¹¹ El músic Baltasar Samper passà per Sant Joan l'any 1924 per recopilar tonades populars per a l'*Obra del Cançoner popular de Catalunya*.

¹² El bres i la cadira són al Museu parroquial, núm. 76.

¹³ Durant la quaresma, a tots els qui anaven a confessar-se per complir el precepte de la confessió anual, el capellà els donava un bitllet justificant. Els qui no sabien escriure anaven a l'escolà que escrivia el nom en el bitllet. El dissabte de Pasqua el rector i alguns capellans anaven per les cases del poble i les beneïen amb el *Solpàs*. A la vegada recollien els bitllets dels qui s'havien confessat o combregat. Alguns homes, per mà de mestre Guillem, podien aconseguir un bitllet, sense passar pel confessorari.

¹⁴ Miquel-Joan Nicolau Bauçà (1811-1896), a. es Secretari vell, secretari de l'ajuntament i organista de la parròquia.

¹⁵ Aquest quadre, en ocasió de la darrera restauració del santuari de Consolació (1959-1966), va ser col·locat a l'oratori, dins la capella de mà esquerra, entrant pel portal lateral.

¹⁶ Mn. Ramon Gayà i Galmés, que habitava la primera casa, a mà dreta, del carrer Tort, entrant pel carrer Consistori.

Cooperativa Agrícola

SANT JOAN

«Tota casta de
productes del camp a
bon preu»

Carrer de Petra, s/n

Tel.: 52 63 24

Elèctrica

PEP DES SAIG

instal·lacions elèctriques
xarxes de baixa tensió
subministraments elèctrics

Consistori, 8 52 63 23
Sant Joan

mel i sucre, dolcet, dolcet

EL CONSISTORI SANTJOANER podria entrar al llibre Guinness de rècords mundials per la gesta inaudita d'enllestir en una mica més de mitja hora una sessió plenària de tretze punts (13). I això que un dels punts era, ni més ni manco, l'aprovació dels pressuposts per enguany. L'oposició (la poca que hi ha), només va tenir opció de dir sí o no, i fins i tot quan va argumentar el seu vot contrari als pressuposts,

encara no havia acabat la intervenció i el batlle ja llegia l'enunciat del punt següent. Ni la més petita intenció de tenir en compte les propostes de l'oposició, ni tan sols aixecar-les d'enterra. El govern de l'Ajuntament ja no es deu recordar de les crítiques que feia el seu partit quan estava a

l'oposició i acusava el govern del PSOE de passar el *rodillo*. La memòria política dels governants és, en general, bastant limitada i es veu que no és el mateix receptar que prendre.

EM CRIDA L'ATENCIÓ que un partit com el PP, que oficialment creu molt en el món empresarial i la iniciativa privada com a motor social i econòmic, actuï a Sant Joan, en el sentit exactament contrari. En primer lloc, no crea un petit polígon industrial i de serveis, que ajudi a la reactivació de l'economia local. I en segon, no dóna exemple de racionalització dels recursos públics (precisament un dels cavalls de batalla del seu cap, José M. Aznar), i que té un

ordinador, que en el seu moment va costar dos milions de pessetes, mort de rialles dins les oficines municipals. Qualsevol empresa privada que utilitzàs tan malament els seus recursos estaria condemnada a desaparèixer en poc temps. Però l'Administració ho té bo de fer: puja els impostos, retalla les despeses, i si un ciutadà ha d'esperar dos dies per tenir un certificat de residència, o el pressupost municipal s'ha de

presentar a mitjan juny perquè no es té informatitzat, no passa res. Això no són criteris empresarials, són criteris arcaics i ancorats dins el passat.

I una altra vegada no em queda altre remei que tornar a parlar de conservació i manteniment de

la «cosa pública». Perquè, si no hi ha alguna pla d'actuació supramunicipal que faci de *pagano* (del CIM o del Govern Balear), pareix que no es fa gairebé res en aquest sentit en aquest poble nostre. Un exemple clar és l'estat ruïnós en què es troba el camí de les Casetes, on comença a fer-se difícil comptar el nombre de clotarros que hi ha. Segurament, els nombrosos votants del PP, així com també els amortidors i les rodes dels seus cotxes, aguantaran això i molt més. Cada poble té el que es mereix.

Joan Bauçà

El ple de l'Ajuntament liquidà els tretze punts de l'ordre del dia en un temps rècord: mitja horeta.

EXCURSIÓ

Anàrem a...

Tornàrem anar a la comuna de Bunyola. Dins aquesta enorme massa forestal (diuen que té 1.111 quarterades) les possibilitats d'excursió són incomputables. Pujàrem al penyal d'Honor, la màxima altura, passàrem per les cases del Garriguer i baixàrem cap al poble pel camí del Grau.

Anirem a...

Ara que l'estiu ja és aquí, és impensable fer excursions clàssiques. Segurament en farem algunes prop de la vorera de mar, mirant de trobar cales que per accedir-hi s'hagi de caminar una mica, encara que no massa.

Joan Moratinos i Joan Sastre

QUE HO SOM DE DESGRACIATS

1

Per una part mos envien
de «vaques loques» bistecs
i noltros tots satisfets
i enfadats si no en rebíem:
n'hi hauria de gemecs
si vedella no teníem.

2

Que és de mal d'assaborir
lo que mos fa s'estranger,
si és dolent i fa sofrir
demostram que mos cau bé,
forçat ho hem de dir així:
«I de lo nostro què hem de fer?»

3

Se diu que se compondrà,
jo no ho crec amb tantes presses
car mos faran empotar
cireres, albercocs i fresses.
Si no mos deixen passar,
ai Déu meuet quines messes!

4

Es portal estret de França
s'hauria d'eixamplar un poc,
ells que amb cara d'albercoc
no tenen gens de temprança
diuen que es seu és més groc,
més plantós dins sa balança.

5

Ells lo que van a lo seu
i no volen afluixar
se van inflant com un lleu
i passen del seu germà.
No else sap gens de greu
si es veinats s'han d'ofegar.

6

I jo dic que és dolentia
i egoisme es mateix temps,
se'n foten de s'alegria
de tots es que són externs.
No volen res seu, com sia,
perquè no ens estimen gens.

Bàrbara Matas Sastre
Maig, 1996

FONTANERIA i FERRERIA

J. COMPANY

*Instal·lació de banys i
de calefacció central
Llanterneria en general
Ferreria*

C/ Consolació, 17. Sant Joan
tel. 52 62 77

RESTAURANT - BAR

Cta. Manacor - Inca, km 9 Tel. 830246 PETRA

Diada per Mallorca, la Llengua i l'Autogovern.
18 de maig de 1996.

Moltes gràcies a tots !

Aquest no és un anunci publicitari. És un anunci d'agraïment a tot el poble de Mallorca per la seva participació a la gran concentració del darrer 18 de maig a la plaça Major de Palma, a la Diada per Mallorca, la Llengua i l'Autogovern.

Gràcies als joves i als grans, als de Palma i als de la Part Forana, al món de l'empresa i al món sindical, als professionals, als ensenyants, als universitaris, al món de la cultura popular, a l'església mallorquina, a les entitats veïnals i mediambientals, a les federacions de persones majors, a tots els mitjans de comunicació, als pares i mares d'alumnes, als centenars d'entitats i col·lectius que aportaren el seu nom i la seva feina per fer possible aquell gran dia. A totes les institucions que feren costat a la Diada i a la seva reclamació, l'equiparació autonòmica de les Balears amb les Comunitats Històriques.

Les entitats organitzadores, i l'Obra Cultural Balear com a entitat coordinadora, volem donar-vos les gràcies a tots. A aquells milers de persones que aixecàreu a l'uníson l'himne Mosaic Humà i a tots els qui, des de ca vostra, també en compartíeu l'esperit i la força.

*Gràcies a tots
i continuem endavant!*

Si vols adquirir la nova camiseta de Mel i sucre

Ja és Nadal

ja la pots adquirir a Ca na Blanch

Li regalarem, aquest cartell (29 x 41,5 cms) a color, personalitzat amb el seu nom o el de la seva associació, institució, Ajuntament, sindicat, partit polític, empresa, comerç, escola, institut, ...

Si està interessat en adherir-se a aquesta campanya, contacti amb nosaltres

Illes Balears
Projecte De País

amb el suport de:

GOVERN BALEAR
Consell Assessor de Radiodifusió
Española a les Illes Balears

Comunicació al servei del nostre poble

C.A. RTVE a les Illes Balears.
C/ Lope de Vega, 3 - 07013 Palma
Tel. 28 35 59 Fax 28 34 60

METEOROLOGIA

«ABRIL I MAIG ACOMPASATS, COMPONENTS TOTS ELS SEMBRATS»

Temperatura			Precipitació	Cel	Vent dominant	Fenòmens observats	Mes: maig		Any: 1996					
Dia	Max	Min												
1	21	10		1/4 tapat	variable	vent fluix	Estació: Revista Mel i Sucre de Sant Joan de Mallorca							
2	21	11	1,8	1/4 tapat	ponent	vent fluix								
3	23	8		3/4 tapat	llebeig		Fonts: Guillem Company, Miquel Alzamora i Miquel Company							
4	22	11	1,1	2/4 tapat	variable									
5	24	10		1/4 tapat	mestral									
6	22	9		1/4 tapat	variable									
7	25	13		1/4 tapat	migjorn									
8	26	13		1/4 tapat	variable									
9	24	11	17,1	2/4 tapat	gregal	tormenta					50,1		Precipitació parcial	
10	23	10	30,1	tapat	gregal	tormenta								
11	21	10	9,0	2/4 tapat	variable	tormenta					17,8			Precipitació parcial
12	19	10	8,8	2/4 tapat	ponent									
13	23	9		clar	variable									
14	24	7		3/4 tapat	gregal	núvolsalts								
15	24	9		clar	llevant									
16	26	10		clar	llevant									
17	27	12		clar	variable	boira matí								
18	27	14		clar	llebeig									
19	25	16		clar	ponent	vent fluix								
20	23	12		clar	ponent	vent fluix	0,0							
21	25	8		1/4 tapat	migjorn									
22	27	10		clar	xaloc									
23	27	11		clar	xaloc									
24	27	11		clar	migjorn									
25	28	11		clar	migjorn									
26	28	12		clar	xaloc									
27	31	14		clar	variable									
28	26	15		1/4 tapat	llevant									
29	28	14		clar	llevant									
30	28	14		clar	llevant		67,8		Precipitació total					
31	27	12		clar	llevant									
	24,8	11,1												

L'ús d'aquest refrany a les dues darreres cròniques és un símptoma del bon resultat que, enguany, hi haurà a la foravila. Els sementers cerealícoles feia anys que no presentaven aquest formidable aspecte, la qual cosa farà que l'anyada de gra i palla sigui considerada com a excel·lent. Serveixi, doncs, aquest preàmbul per destacar la importància que té el clima sobre els elements.

Pel que fa a la descripció del mes de maig, les temperatures han tingut una petita variació dels valors màxims i mínims, en la què aquests darrers han baixat una mica més a la Zona desena del mes, i en la que hi ha hagut una presència de níguls degut a la direcció del vent i a les pluges dels dies 10, 11 i 12. D'altra banda, l'alternança de vents ha donat uns dies en els

què ha fet calor i en els que el vent i la pluja han propiciat una primavera excel·lent.

La pluja caiguda durant el mes ha estat ben rebuda, ja que s'ha donat a la primera quinzena de mes i, a més, el sol no ha sortit de cop, la qual cosa feia que el rovell pogués fer malbé l'anyada. Tot i no haver estat un any en el què hi hagi hagut grans tempestes, com a la tardor del 94, durant la primera setmana de juny el torrent d'Horta encara rajava. Les pluges constants i moderades, com assenyalavem el mes passat, han estat una tònica dominant. La pluja que duim d'ençà l'any agrícola és la següent:

setembre	60,6
octubre	70,1
novembre	102,5

desembre	46,8
gener	100,8
febrer	50,3
març	36,0
abril	71,6
maig	67,9

dia 10	30,1
dia 11	9,0
dia 12	8,8
TOTAL	67,9

que suma un total de 606,6, una xifra excel·lent que ha mantingut el sòl amb un excedent hídric per a l'agricultura. La pluja recollida durant el mes de maig ha estat la següent:

dia 2	1,8
dia 4	1,1
dia 9	17,1

En resum, les perspectives agrícoles són, enguany, bones, malgrat que es retrassi la sega i la feina. Res, que, enguany, allò de que «pel maig, a segar vaig» s'ha retrassat per les excel·lències del temps.

Miquel Company i Miquel Alzamora

Bon profit

Xampinyons amb allets

Ingredients per a 4 persones: 8 alls, 1 manat de julivert, saïm vermell, sal, pebrebò, xampinyons. Elaboració: Primer es renten bé els xampinyons i els lleven els capolls, llavors, amb els alls, el julivert, el saïm vermell, la sal i el pebrebò es fa una pasta, ben picat tot. Després, es farceixen els xampinyons amb la pasta de farcit anterior i es posen al forn. En 4 minuts, ja estan llests per menjar.

Burballes seques amb escamarlans

Ingredients: 1 ceba tallada, 3 tomàtiques trossegades, sal, un polsim de pebrebò blanc, oli d'oliva, xocolata, wisqui i escamarlans. Elaboració: Primer es posa la ceba, les tomàtiques, la sal i el pebrebò dins la paella amb l'oli d'oliva i es fregeix. Quan és quasi fet li posen dues pastilles de xocolata i 1/2 xupinet de wisqui. Després es lleva del foc i es capola. Per una altra part, dins una olla es té aigua que bulli amb sal. Quan alci el bull, s'hi posa 1/2 kg. de burballes. Quan han passat 10 o 11 minuts es treuen del foc i es passen per davall l'aixeta. Dins una greixonera posam 19 escamarlans amb una miqueta d'oli d'oliva i es tenen al foc fins que agafin un poc de coloret. Quan són daurats hi tiram un raig de wisqui per flamejar-los. Els treim i posam les burballes dins la greixonera; llavors hi tiram la salsa i ho remenam ben remenat. Finalment, hi col·loquem els escamarlans a sobre i li donam un copet de forn i llest per servir.

Macedònia

Ingredients per a 4 persones: 1 melicotó, 1 pera, 1 taronja, 1 poma, 1 plàtan, aigua, mig quilo de sucre, caçalla, conyac, Cointreau. Elaboració: Es pelen totes les fruites sense que quedi cap peladura blanca, les trossejam i les posam dins un bol gran. Després es fa un almívar amb mig litre d'aigua que la posam al foc i quan bull hi afegim mig quilo de sucre. Quan el sucre es fos, ho llevam del foc i esperam que sigui fred. Hi posam un poquet de Cointreau, un raig de conyac i un raig de caçalla (1/2 xupet de cada cosa). Finalment hem de mesclar les fruites amb l'almívar i ho remenam ben remenat i ja és llest per servir.

AFEGITONS A SANT JOAN, UN TEMPS

En el capítol «Sonadors i cantadors» apuntàvem les següents observacions:

- De Joan Florit Florit, «Moliner», que vivia a una casa del carrer Molins, cantonada amb el carrer Consolació... ens han fet arribar, que el seu fill Miquel Florit Sorell, es va casar amb Antònia Aina Company Barceló i tingueren 5 fills: Catalina (1910), Miquel (1912), Maria (1915), Antònia (1918) i Antònia Aina (1922).

- De Martí Jaume Barceló, «Martinet», a més del que escrivíem al llibre, volem afegir el que ens contaren vells músics santjoaners, entre ells Toni Costa. Pot ésser que la jota més santjoanera de totes les jotes i la més popular

dins el poble, o sia la «Jota dels Quintos», amb la qual aquests joves canten panades la segona festa de Pasqua.

Primer va ésser coneguda com la jota montuïrera, ja que en «Martinet» la va dur procedent de la banda de música de Montuïri, coneguda en aquell poble com a jota antiga i, que al nostre poble li posaren lletra, per poder ésser cantada pels quintos en substitució de la cançó de panades que es cantava, ja que era massa llarga i mala de cantar. Alguns ens han dit que la lletra actual podria ésser obra del mateix «Martinet», ja que era un poc glosador.

Carles Costa Salom

EL PLAER DE BEURE

JOSÉ L. FERRER

Vi negre de criança 1991

Com és ben sabut, els germans Roses elaboren els seus vins negres a partir de les varietats autòctones Manto Negre i Callet, aquesta última en proporció minoritària, i incorporant varietats forànies a nivell pràcticament anecdòtic.

El vi que tractarem avui pertany a la collita de 1991, any que no passarà a la història per la seva qualitat, tot i haver estat declarada bona, sinó perquè sortí publicada al BOE l'aprovació de la denominació d'origen (DO) de Binissalem i del seu consell regulador, a la qual pertany el vi en qüestió.

Aquest vi és el resultat d'una criança en roure americà durant un període de 24 mesos. A primer cop de vista, se'ns presenta un vi de

color robí lleuger amb forts matisos de teula; els aromes són de caràcter marcadament de fusta que recorden, també, la vainilla, junt amb els aromes especiats; en boca és fresc i vellutat, amb un retronasal de la naturalesa de les fruites madures.

El vi es troba en el moment òptim de consum, tot i que podria aguantar un període no molt llarg de criança.

Té un preu aproximat de 900 pessetes.

Franja Roja, SA
C/ Conquistador, 75. 07350
Binissalem. Tel.: 51 10 50. Fax: 87 00 84

Francesc Grimalt

Agenda - Juny

Natalicis

Maria-Isabel Matas Sorell (20-IV-96)
 Maria del Pilar Company Morey (11-V-96)
 Maria Sastre Costa (15-V-96)

Defuncions

Gabriel Florit Niell (1901/7-V-1996)
 Rosa Bujosa Gil (1966/20-V-1996)

Noces

Gabriel Jaume Bauçà/Catalina Roldán García (11-V-96)

Apotecaries de guàrdia

Diumenges

Dia 9: Porreres
 Dia 16: Sant Joan
 Dia 23: Vilafranca
 Dia 30: Ariany
 Dia 7 juliol: Montuïri
 Dia 14: Petra

Horari d'autobús

Sant Joan-Palma-Sant Joan: 7.50 h; 13.00 h; 15.20 h;
 16.20 h; 18.20 h; 19.30 (dies feiners).
 Sant Joan-Palma-Sant Joan: 8.25 h; 10.00 h; 18.25 h;
 19.30 h (dies festius).

Horari d'assistència mèdica

Centre sanitari: 10.30 h - 13.00 h (de dilluns a divendres).
 PAC de Vilafranca: resta d'hores.

Horari de farmàcia

De 10 h a 13.30 h / De 17.30 h a 20.30 h

Horari de misses

20 h (dies feiners) / 10.30 h i 20 h (dies festius)
 Consolació: 18 h

Telèfons d'interès

Bombers: 55 00 80
 Centre Sanitari: 52 63 11
 GESA: 55 41 11
 Ajuntament: 52 60 03
 Apotecaria: 52 62 52
 Centre meteorològic: 26 46 10

Guàrdia Civil: 56 00 27
 OCB: 72 32 99
 PAC (Vilafranca): 56 05 50

El temps

Pluviometria G. Company
 Maig

dia 2	1,8
dia 4	1,1
dia 9	17,1
dia 10	30,1
dia 11	9,0
dia 12	8,8

Total mes 67,9

Total acumulat: 366,5 l/m²

La lluna

Plena de dia 2 a dia 8
 Minvant de dia 9 a dia 16.
 Nova de dia 17 a dia 24
 Creixent de dia 25 a dia 30

Efemèrides

JUNY DEL 86 A SANT JOAN

- Un eixam enorme va sortir de davall del campanar. Després d'una sèrie de vicissituds un apicultor local el se'n dugué.
- Per sant Cristòfol hi hagué festes: carrosses, motocròs i futbol.
- El 22 hi va haver eleccions generals, mítings i corregudes. A la vila guanyà la Coalició Popular de manera àmplia, seguit del PRD. A la resta de l'estat en Felipe González el cartell que ha tengut a les darreres.
- Per sant Joan hi va haver la Festal del Sol que balla, amb una àmplia programació infantil.

Gracià Sánchez

TERANYINES

Si vols fer poble
 i conèixer la teva història
 subscriu-te a les

MONOGRAFIES SANTJOANERES

